

Finansijski izvještaji za godinu
koja se završila na dan
31.decembra 2017. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora

Javno Preduzeće “DEP-OT” d.o.o.
Banja Luka

S A D R Ž A J

Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2017. godine	3
Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01 - 31.12.2017. godine	4
Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine.....	5
Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2017. godine.....	6
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2017. godine.....	7
1. Osnovni podaci.....	8
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja	9
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika.....	10
4. Značajne računovodstvene procjene	15
5. Prihodi od prodaje učinaka	16
6. Ostali poslovni prihodi	16
7. Troškovi materijala.....	17
8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	17
9. Troškovi proizvodnih usluga	17
10. Troškovi amortizacije i rezervisanja.....	17
11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	18
12. Ostali prihodi.....	18
13. Ostali rashodi	18
14. Porez na dobit	19
15. Nekretnine, postrojenja i oprema	19
16. Kratkoročna potraživanja.....	20
17. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	20
18. Osnovni kapital.....	21
19. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	21
20. Dugoročni krediti	22
21. Kratkoročne finansijske obaveze	22
22. Pasivna vremenska razgraničenja	23
23. Upravljanje finansijskim rizicima	23
24. Potencijalne obaveze.....	25
25. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	25

Izvještaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@grantthornton.ba

www.grantthornton.ba

Osnivačima javnog preduzeća “DEP-OT” d.o.o. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja javnog preduzeća “DEP-OT” d.o.o. Banja Luka (u daljem tekstu "Preduzeće") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kao i za takve interne kontrole za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji RS i Međunarodnim standardima revizije koji su prevedeni. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih principa i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja adekvatnih revizijskih postupaka u datim okolnostima, ali ne za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Grant Thornton

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Osnivačima Javnog Preduzeća "DEP-OT" d.o.o. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje Preduzeća na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Banja Luka, 12. april 2018. godine

Jadranka Kurbalija
Ovlašćeni revizor

Bilans uspjeha za period 01.01 - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2017. u KM	2016. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe	5	3.128.977	2.987.839
Ostali poslovni prihodi	6	311.811	207.559
		3.440.788	3.195.398
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	7	375.362	351.942
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	1.351.991	1.312.567
Troškovi proizvodnih usluga	9	87.821	104.174
Troškovi amortizacije i rezervisanja	10	947.140	830.332
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	11	124.038	107.305
Troškovi poreza		18.078	18.821
Troškovi doprinosa		5.846	5.663
		2.910.276	2.730.804
Poslovni dobitak		530.512	464.594
Finansijski prihodi		319.723	10.620
Finansijski rashodi		(38.140)	(52.399)
Ostali prihodi	12	219.195	127.703
Ostali rashodi	13	(200.551)	(289.977)
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	(33.545)
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		-	3.339
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina		-	(20)
Dobitak/gubitak prije oporezivanja		830.739	230.315
Porez na dobit	14	(76.158)	(50.087)
Odloženi poreski rashodi perioda		(3.433)	(3.356)
Neto dobitak /gubitak		751.148	176.872

Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima perioda za period 01.01 - 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	2017. u KM	2016. u KM
Neto dobitak / gubitak perioda	751.148	176.872
Ostali dobiti u periodu	58.642	110.356
Ukupan neto dobitak	809.790	287.228

Bilans stanja na dan 31.12.2017. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja, oprema	15	16.917.586	17.500.245
Dugoročni finansijski plasmani		-	-
		16.917.586	17.500.245
Tekuća imovina			
Zalihe i dati avansi		44.614	12.517
Kratkoročna potraživanja	16	1.652.499	1.462.506
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	17	1.089.787	856.230
Porez na dodatu vrijednost		697	1.082
Aktivna vremenska razgraničenja		-	-
Odložena poreska sredstva		-	-
		2.787.597	2.332.335
UKUPNA AKTIVA		19.705.183	19.832.580
Kapital			
Osnovni kapital	18	2.682.209	2.682.209
Rezerve		148.754	108.264
Revalorizacione rezerve		225.649	289.213
Neraspoređeni dobitak		2.195.158	1.420.936
		5.251.770	4.500.622
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	19	7.253.989	7.287.561
Dugoročni krediti	20	6.012.878	6.994.502
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	21	678.617	710.742
Obaveze iz poslovanja		115.590	48.201
Obaveze za zarade i naknade zarada		37.154	9.751
Druge obaveze		1.913	2.071
Obaveze za porez na dodatu vrijednost		30.246	30.398
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine		2.784	2.426
Obaveze za porez na dobitak		25.946	39.837
Pasivna vremenska razgraničenja	22	294.296	206.469
		1.186.546	1.049.895
UKUPNA PASIVA		19.705.183	19.832.580

Bilans tokova gotovine za period 01.01 - 31.12.2017. godine

	2017. u KM	2016. u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	3.490.672	3.449.057
Prilivi od premija, subvencija i slično	195.234	3.428.660
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	619	5.270
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(641.327)	(665.206)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	1.324.562	(1.316.468)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(38.140)	(42.764)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(90.049)	(42.691)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(492.320)	(360.649)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.100.127	4.455.209
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme	(172.545)	(3.664.668)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(172.545)	(3.664.668)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	2.103	4.017
Odlivi po osnovu dugoročnog kredita	(696.128)	(576.734)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(694.025)	(572.717)
NETO PRILIV GOTOVINE	233.557	217.824
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	856.230	638.406
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	1.089.787	856.230

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01 - 31.12.2017. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Dobitak	Ukupno
					u KM
Stanje na dan 01.01.2016. godine	2.682.209	181.258	93.903	1.148.069	4.105.439
Efekti revalorizacije	-	218.311	-	-	218.311
Neto dobitak u bilansu uspjeha	-	-	-	176.872	176.872
Neto dobitak iskazan direktno u kapitalu	-	(110.356)	-	110.356	-
Raspodjela dobitka	-	-	14.361	(14.361)	-
Stanje na dan 31.12.2016./ 01.01.2017. godine	2.682.209	289.213	108.264	1.420.936	4.500.622
Efekti ispravke grešaka	-	(4.922)	-	4.922	-
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2017.	2.682.209	284.291	108.264	1.425.858	4.500.622
Efekti revalorizacije	-	-	-	-	-
Neto dobitak u bilansu uspjeha	-	-	-	751.148	751.148
Neto dobitak iskazan direktno u kapitalu	-	(58.642)	-	58.642	-
Raspodjela dobitka	-	-	40.490	(40.490)	-
Stanje na dan 31.12.2017. godine	2.682.209	225.649	148.754	2.195.158	5.251.770

1. Osnovni podaci

Javno preduzeće Regionalna deponija „DEP-OT“ d.o.o. Banja Luka (u daljem tekstu “Preduzeće”) osnovano je 6. marta 2003. godine.

Osnovna djelatnost Preduzeća je obrada i odlaganje otpada i reciklaža (prerada) materijala.

Preduzeće je osnovano radi izgradnje i upravljanja Regionalnom deponijom otpada u Banjaluci i ima za cilj uvođenje principa ekonomskog poslovanja i tretiranja otpada kao moguće sirovine koja ima tržišnu vrijednost i može se koristiti u daljem ciklusu komunalne privrede.

U 2012.godini izvršeno je usklađivanje akata u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, te preduzeće posluje pod nazivom Javno preduzeće regionalna deponija „DEP-OT“ društvo sa ograničenom odgovornošću Banja Luka. J.P. “DEP-OT“ je 30.04.2003.godine je sklopio Supsidijarni kreditni sporazum o prenosu dijela kredita Svjetske banke po Projektu upravljanja čvrstim otpadom (IDA kredit) sa Vladom Republike Srpske u iznosu od 3.177.778 SDR, a 15.07.2010. godine Supsidijarni kreditni sporazum o prenosu dijela kredita Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj po Drugom projektu upravljanja čvrstim otpadom sa Vladom Republike Srpske u iznosu od 1.500.000 EUR. U toku 2012.godine zaključen je Pod – sporazum o grantu o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010.godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom putem Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj između Vlade Republike Srpske Ministarstvo finansija RS i Dep-ot d.o.o. Banja Luka u iznosu od 2.854.000 EUR.

Sjedište Društva je u Banjaluci, ulica Bulevar Živojina Mišića 23.

Matični broj Društva je: 01965352, a JIB 4401664160004.

Na dan 31.12.2017. godine, u Društvu je bilo zaposleno 43 radnika (na dan 31.12.2016. godine 44 radnika).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Preduzeća su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, pravna lica u Republici Srpskoj su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja primjenjuju se za periode koji počinju 1. januara 2009. godine ili kasnije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izvještaja za 2017. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promjene u standardima i tumačenjima.

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja Preduzeće nije u potpunosti primjenilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu da imaju na istinitost i objektivnost finansijskih izvještaja Preduzeća, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna Preduzeća, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS br. 49/15).

Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Preduzeća sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

a) Prihodi i rashodi

Prihod je bruto priliv ekonomskih koristi tokom datog perioda koji nastaje iz redovnih aktivnosti Društva. Prihod se priznaje po fer vrijednosti primljenih naknada ili potraživanja kada je vjerovatno da će se ekonomske koristi ostvariti i kada se iste mogu pouzdano izmjeriti i sučeliti sa troškovima koji nastaju u vezi sa poslovnim promjenama. Iznos prihoda koji se ostvaruje pri nekoj transakciji se određuje putem ugovora između Preduzeća i kupca ili korisnika sredstva. Odmjerava se po fer vrijednosti primljene ili potraživane naknade, uzimajući u obzir iznos bilo kakvih trgovinskih popusta i količinskih rabata koje je Preduzeće odobrilo. Prihod je priliv koji nastaje u toku redovnih aktivnosti. Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, nastati u toku redovnih aktivnosti. Dobici obuhvataju dobitke od prodaje nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, dobiti od prodaje bioloških sredstava, dobiti od prodaje učešća u kapitalu i drugih hartija od vrijednosti, dobiti od prodaje materijala i drugi dobiti. Dobici se priznaju u neto iznosu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha na osnovu postupka sučeljavanja prihoda i rashoda, odnosno direktne veze nastalih troškova i zarade od određenih stavki prihoda. Sučeljavanje prihoda i rashoda može biti: direktno kao što je priznavanje u isto vrijeme troškova prodatih proizvoda i prihoda od prodaje, indirektno kada međusobna povezanost prihoda i rashoda nije tako uočljiva i neposredna, ali postoji u širem smislu. Priznavanje rashoda ne mora biti uvijek uslovljeno istovremenim priznavanjem prihoda. Naime, kada neki izdatak ne proizvodi buduće ekonomske koristi, rashod se odmah priznaje u bilansu uspjeha. Takođe, kada se buduće ekonomske koristi ne kvalifikuju ili prestanu da se kvalifikuju, za priznavanje u bilansu stanja kao dijela imovine, vrši se priznavanje rashoda. Rashodi obuhvataju troškove koji su proistekli iz uobičajenih aktivnosti i gubitke.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

b) Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan. Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
EUR	1,95583	1,95583
SDR	2,322489	2,494348

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

c) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

d) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	3,33-14,30
Radne mašine	5,00-20,00
Vozni park	6,67-16,67
Kontejneri	4,00-33,33
Ostala oprema	6,67-100,00
Kancelarijski namještaj	10,00-100,00
Računarska i telefonska oprema	10,00-100,00
Uređaji za tretman gasa i voda	3,33-10,00
Alat i inventar	10,00-100,00

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

e) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Preduzeće preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procjenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

f) Zalihe

Zalihe se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje. Cijena koštanja zaliha utvrđuje se metodom ponderisanog prosječnog troška. Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti, ili se u cjelosti otpisuju.

g) Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Preduzeće klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Preduzeća utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Preduzeće klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Finansijski instrumenti (nastavak)

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Preduzeće procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

g) Finansijski instrumenti (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

h) Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Preduzeća Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjnje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobitci biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži -na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

i) Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Preduzeće je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Preduzeće je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Preduzeća da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

(a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Preduzeće procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Preduzeća se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

(b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Preduzeće vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjeње vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjeња vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

(c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

4. Značajne računovodstvene procjene (nastavak)

(d) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Preduzeće ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Preduzeća donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Usljed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Preduzeće dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka iskazani na osnovu fakturisanje realizacije po umanjenju poreza na dodatu vrijednost u 2017. godini u iznosu od 3.128.977 KM (u 2016. godini u iznosu od 2.987.839 KM) u potpunosti se odnose na prihode od vršenja usluga na domaćem tržištu.

6. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2017. u KM	2016. u KM
Prihodi od donacija	309.296	207.559
Prihodi od premija, subvencija, regresa i dr.	2.515	-
Prihodi po osnovu refundacije plate	-	-
Ukupno ostali poslovni prihodi:	311.811	207.559

Ostali poslovni prihodi u 2017. godini u iznosu od 311.811 KM (u 2016. godini 207.559 KM) se odnose na prihode od donacija ostvarene po osnovu sufinansiranja Vlade RS po IDA i IBRD kreditima, prihode od donacija Fonda za zaštitu životne sredine RS, te IPA sredstva.

Donacija se iskazuje kao razgraničeni prihod koji se priznaje kao prihod na sistematskoj i racionalnoj osnovi u bilansu uspjeha tokom korisnog vijeka trajanja sredstava (u visini troškova amortizacije u obračunskom periodu).

7. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi goriva i energije	196.051	200.559
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	179.311	151.383
Ukupno troškovi materijala:	375.362	351.942

Najznačajnija stavka u troškovima materijala čini trošak goriva za radne mašine čija potrošnja se prati pomoću mjernih instrumenata na cisterni za gorivo postavljene na deponiji.

8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	1.323.411	1.285.102
Ostali lični rashodi i naknade	28.550	27.465
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	1.351.991	1.312.567

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju troškove neto zarada zaposlenih, primanja članova Nadzornog odbora i Skupštine Preduzeća, poreze i doprinose po propisanim stopama u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, troškove dnevnica, troškove prevoza radnika na radno mjesto i sa radnog mjesta, te ostala lična primanja radnika.

9. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi usluga održavanja	24.074	40.369
Troškovi transportnih usluga	14.494	13.863
Troškovi reklame i propaganda	11.927	19.136
Troškovi zakupa	2.157	1.960
Troškovi ostalih usluga	35.169	28.846
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	87.821	104.174

10. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi amortizacije	781.894	736.906
Troškovi amortizacije investicionih dobara	165.246	93.426
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	947.140	830.332

Troškovi rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, odnosno vraćanje zemljišta u prvobitno stanje nakon zatvaranja deponije, kao i troškove rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju.

11. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2017. u KM	2016. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	65.662	60.182
Troškovi premije osiguranja	14.683	14.860
Troškovi reprezentacije	14.005	12.823
Troškovi platnog prometa	5.588	7.535
Troškovi članarina:	1.582	1.706
Ostali nematerijalni troškovi	22.518	10.199
Ukupno nematerijalni troškovi (poreza i doprinosa):	124.038	107.305

12. Ostali prihodi

Ostali prihodi u iznosu od 219.195 KM u 2017. godini (127.703 KM u 2016. godini) u najvećem dijelu se odnose na naplaćena otpisana potraživanja (od značajnijih Komunalac Laktaši 133.772 KM, Čistoća i zelenilo Čelinac 56.583 KM, Komunalac Srbac 23.014 KM).

13. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2017. u KM	2016. u KM
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	200.261	279.824
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	290	10.153
Ukupno ostali rashodi:	200.551	289.977

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u 2017. godini u iznosu od 200.261 KM, odnose se na ispravke vrijednosti za nenaplaćena potraživanja od kupaca preko godinu dana od dana valute, te utužena potraživanja.

Pregled potraživanja ispravljenih u 2017. godini dat je u tabeli:

R.br	Naziv kupca	Mjesto	Iznos (KM)	Napomena
1.	Čistoća i zelenilo a.d.	Čelinac	38.882	Preko 365 dana
2.	Komunalac a.d.	Laktaši	137.368	Preko 365 dana
3.	Eko-euro tim d.o.o	Banja Luka	9.027	Preko 365 dana
4.	Njam njam d.o.o.	Prnjavor	11.456	Preko 365 dana
5.	Grandio d.o.o.	Laktaši	595	Preko 365 dana
6.	Slaven d.o.o.	Banja Luka	2.056	Preko 365 dana
7.	Agrotrend ZZ d.o.o.	Laktaši	-	Preko 365 dana
8.	Sigma projekt d.o.o.	Banja Luka	1.466	Preko 365 dana
9.	Grand-trade d.o.o.	Banja Luka	304	Preko 365 dana
10.	Telefonija Vidaković d.o.o.	Doboj	10	Preko 365 dana
	Svega:		201.164	

14. Porez na dobit

Porez na dobit	2017. u KM	2016. u KM
Dobitak prije oporezivanja	830.739	230.315
Korekcija za poreske svrhe	(69.161)	270.553
Poreska osnovica	761.578	500.868
Umanjene poreske osnovice na osnovu ulaganja u proizvodnju	-	-
Osnovica za obračun poreza	761.578	500.868
Tekući porez na dobit (po stopi od 10%)	76.158	50.087

Utvrđivanjem poreske osnovice, Preduzeće ima obaveze za porez na dobit u iznosu od 76.158 KM. Oporeziva dobit je manja od računovodstvene dobiti za 69.160 KM iz razloga jer postoje razlike prilikom utvrđivanja poreske osnovice. U ovoj godini je došlo do promjene u načinu obračuna amortizacije u poreske svrhe, te zbog ubrzane amortizacije kod određene grupe sredstava se desilo da je poreska amortizacija veća od računovodstvene.

15. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građev. objekti	Postrojenje i oprema	Investicije u toku i Avansi	Ulag. na tuđim nekretn.	Ukupno
NABA VNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 01.01.2016.	2.682.125	9.964.295	4.000.747	1.971.278	134.682	18.753.127
Nabavka /povećanje	-	-	25.531	3.196.496	-	3.222.027
Prenos / aktiviranje	-	4.044.999	600.336	(4.645.335)	-	-
Rahod / smanjenje	-	-	(90.638)	(342.515)	-	(433.153)
Stanje na dan 31.12.2016.	2.682.125	14.009.295	4.535.976	179.924	134.682	21.542.001
Nabavka /povećanje	-	20.669	70.811	167.517	-	258.997
Rahod / smanjenje	-	-	(25.824)	(59.762)	-	(85.586)
Stanje na dan 31.12.2017.	2.682.125	14.029.694	4.580.963	287.678	134.682	21.715.412
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 01.01.2016.	-	1.117.071	2.363.984	-	99.200	3.580.255
Amortizacija	-	448.909	281.799	-	6.198	736.906
Procjena	-	-	(184.767)	-	-	(184.767)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(90.638)	-	-	(90.638)
Stanje na dan 31.12.2016.	2.682.125	1.565.980	2.370.378	-	105.398	4.041.756
Amortizacija	-	590.856	184.839	-	6.198	781.894
Rashod / smanjenje	-	-	(25.824)	-	-	(25.824)
Stanje na dan 31.12.2017.	-	2.156.836	2.529.393	-	111.597	4.797.826
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016. godine	2.682.125	12.443.315	2.165.598	179.924	29.283	17.500.245
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2017. godine	2.682.125	11.873.128	2.051.570	287.678	23.085	16.917.586

16. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Potraživanja od kupaca u zemlji	2.012.600	1.860.935
Sumnjiva i sporna potraživanja	-	-
Ostala kratkoročna potraživanja	3.441	1.602
<i>Ispravka potraživanja od kupaca u zemlji</i>	<i>(363.542)</i>	<i>(400.031)</i>
Ukupno kratkoročna potraživanja:	1.652.499	1.462.506

Strukturu kratkoročnih potraživanja na dan 31.12.2017. godine čine potraživanja od kupaca u iznosu od 1.652.499 KM (bruto iznos 2.012.600 KM - ispravka vrijednosti 363.542 KM). Ispravka vrijednost potraživanja od kupaca odnosi se na nenaplaćena potraživanja nakon godinu dana od dana valute, te utužena potraživanja. Sva potraživanja od kupaca odnose se na domaće kupce.

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u tabeli:

Potraživanje u danima	Iznos u KM
Nedospjela potraživanja	155.001
Do 90 dana	768.617
Od 91-180 dana	349.476
Od 181-365 dana	375.965
Preko 365 dana	363.542
Ukupno potraživanja:	2.012.601

17. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Tekući račun	1.088.773	855.548
Devizni račun	140	48
Glavna blagajna	874	634
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	1.089.787	856.230

18. Osnovni kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 2.682.209 KM čine osnivački udjeli dati u nastavku:

Osnovni kapital	31.12.2017. u KM	%
Grad Banja Luka	1.663.814	62,03
Opština Gradiška	375.509	14,00
Opština Prnjavor	268.221	10,00
Opština Laktaši	214.577	8,00
Opština Čelinac	107.288	4,00
Opština Srbac	51.400	1,92
Opština Kotor Varoš	800	0,03
Opština Kneževo	600	0,02
Ukupno osnovni kapital:	2.682.209	100,00

19. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	6.221.628	6.423.880
Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	507.149	478.831
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	37.238	30.309
Odložene poreske obaveze	28.019	24.586
Rezervisanja po osnovu sudskog spora	459.955	329.955
Ukupno rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi:	7.253.989	7.287.561

Razgraničeni prihodi i primljene donacije obuhvata odložene prihode po osnovu donacija primljenih od Fonda za zaštitu životne sredine RS (izgradnja rezervoara deponijskog filtrata, povezivanje drenažnog sistema sa rezervoarom, nabavka linije za reciklažu, izgradnja praonice) u iznosu od 324.735 KM, te odložene prihode po osnovu sredstava primljenih od Vlade RS za sufinansiranje projekata (I projekat 878.337 KM, II projekat 224.241 KM), kao i odložene prihode po osnovu grantu o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010. godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom u iznosu od 4.794.315 KM. U toku 2012. godine zaključen je Pod-sporazum o grantu o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010. godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom putem Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj između Vlade RS – Ministarstva finansija i JP „DEP-OT“ u iznosu od 2.854.000,00 EUR. Rezervisanja se odnose na rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju (MRS 19), rezervisanja za obnavljanje zemljišta, odnosno dovođenje zemljišta u prvobitno stanje nakon zatvaranja deponije, za šta obaveza nastaje nakon završetka procesa eksploatacije (MRS 37), kao i rezervisanja po osnovu sudskog spora u iznosu od 329.955 KM (EKO-EURO TIM d.o.o. Banja Luka), te arbitraže sa GT TRADE Hrvatska u iznosu od 130.000 KM. Odložena poreska sredstva i obaveze nastaju kao posljedica različitih pravila za utvrđivanje računovodstvenog dobitka i oporezivog dobitka i po tom osnovu formiranih odbitnih privremenih razlika.

20. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Dugoročni finansijski kredit Svjetska banka	4.124.317	4.895.772
Dugoročni kredit Svjetska banka II projekat	2.567.177	2.809.472
	6.691.495	7.705.244
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	(678.617)	(710.742)
Ukupno dugoročni krediti:	6.012.878	6.994.502

Obaveze po osnovu dugoročnog kredita iskazane na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 6.012.878 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 6.994.502 KM) odnose se na kredite Svjetske banke (IDA i EBRD kredit).

Ukupno povučena sredstva po IDA kreditu odnose se na Projekat upravljanja čvrstim otpadom - Project WB IDA - 36720 BA i iznose SDR 3.177.778. Rok otplate je 25 godina, otplata se vrši u polugodišnjim ratama, a grejs period za glavnice uračunat u rok otplate je 8 godina. Kredit je beskamatni, dok je servisni trošak 0,75% na iznos glavnice kredita i komisiona provizija 0.30% na iznos glavnice kredita koji nije povučen. Otplata kredita je počela 15. oktobra 2010. godine.

Odobrena sredstva po EBRD kreditu odnose se na Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom i iznose EUR 1.500.000. Rok otplate je 20 godina, otplata se vrši u polugodišnjim ratama, a grejs period za glavnice uračunat u rok otplate je 8 godina. Kamata je LIBOR + varijabilna stopa, a pristupna taksa koja se plaća jednokratno na ukupan iznos zajma 0,25%. Otplata glavnice počinje 15. decembra 2016. godine.

Struktura dospjeća obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine data je u tabeli koja sljede:

Dugoročni krediti	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Do 1 godine	678.632	710.742
Od 1 do 3 godine	2.035.895	2.132.227
Od 3 do 5 godina	1.357.264	1.421.484
Preko 5 godina	2.619.704	3.442.818
Ukupno dugoročni krediti:	6.691.495	7.707.272

21. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 678.617 KM (na dan 31. decembra 2016. godine u iznosu od 710.742 KM) odnose se na dio dugoročnih kredita koji dospjevaju za plaćanje do 1 godine.

22. Pasivna vremenska razgraničenja

PVR obuhvata odložene prihode do godine dana i to po osnovu donacija primljenih od Fonda za zaštitu životne sredine RS (izgradnja rezervoara deponijskog filtrata, povezivanje drenažnog sistema sa rezervoarom, nabavka linije za reciklažu, izgradnja praonice) u iznosu od 7.816 KM, te odložene prihode po osnovu sredstava primljenih od Vlade RS za sufinansiranje projekata (I projekat 43.821 II projekat 14.415 KM), kao i odložene prihode po osnovu granta o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010.godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom u iznosu od 228.245 KM.

23. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Preduzeća u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Preduzeće ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

(a) Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjena kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Preduzeća ili vrijednost njegovih finansijskih instrumenata. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Preduzeća.

(b) Devizni rizik

Izloženost Preduzeća deviznom riziku prvenstveno se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja denominirane u stranoj valuti.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih obaveza Preduzeća u stranim valutama na dan izvještavanja je sljedeća:

	Sredstva		Obaveze	
	2017.	2016.	2017.	2016.
EUR	-	-	2.567.177	2.811.506
SDR	-	-	4.124.318	4.895.766
	-	-	6.691.495	7.707.272

Preduzeće je osjetljivo na promjene deviznog kursa SDR. U sljedećoj tabeli prikazana je osjetljivost Preduzeća na apresijaciju i depresijaciju KM za 10% u odnosu na SDR. Stopa osjetljivosti od 10% predstavlja procjenu Preduzeća u pogledu mogućih promjena kursa KM u odnosu na SDR.

23. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

(b) Devizni rizik

	2017.		2016.		u KM
	+10%	-10%	+10%	-10%	
SDR	412.432	(412.432)	489.577	(489.577)	

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Preduzeću izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Preduzeća. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Preduzeće nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj međusobno nepovezanih kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Preduzeća upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospelja finansijskih sredstava i obaveza. Ročnost dospelja finansijskih obaveza Preduzeća data je u sljedećoj tabeli:

	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	u KM Ukupno
2017. godina					
Dugoročni krediti	678.632	2.035.895	1.357.264	2.619.704	6.691.495
Obaveze iz poslovanja	115.590	-	-	-	115.590
Ostale kratkoročne obaveze	392.339	-	-	-	392.339
	1.186.561	2.035.895	1.357.264	2.619.704	7.199.424

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Preduzeće biti obavezno da takve obaveze namiri.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Preduzeća da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Preduzeće analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

23. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2017. u KM	31.12.2016. u KM
Ukupna zaduženost	7.199.424	8.044.397
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.089.787	(856.230)
Neto zaduženost	6.109.637	7.188.167
Kapital	5.251.771	4.500.622
Ukupan kapital	11.361.408	11.688.789
Pokazatelj zaduženosti	53,78%	61,50%

24. Potencijalne obaveze

Procjenjena vrijednost sudskih sporova koji se na dan 31. decembra 2017. godine vode protiv Preduzeća iznosi 850.000 KM. Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskih sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Preduzeće je po navedenim sudskim sporovima izvršilo rezervisanje u iznosu od 459.955 KM. Rukovodstvo smatra da, pored izvršenih rezervisanja, sudski sporovi koji se vode protiv Preduzeća neće prouzrokovati dodatne materijalno značajne štete po Preduzeće.

25. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Preduzeće je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice

